

Talousarvion 2017 ja taloussuunnitelman 2017 - 2020 lähetekeskustelu

VD/5464/02.01.00.00/2016

JTS/AT,HR,MJ

Kaupunginhallitus antoi kokouksessaan 6.6.2016 toimialoille kehyksen talousarvion ja -suunnitelman laadintaa varten. Sosiaali- ja terveystaloutta päättää esityksestään talousarvioksi 2017 ja -suunnitelmaksi 2017 - 2020 kokouksessaan 12.9.2016. Lautakunta käy lähetekeskustelun taloussuunnitelman laadinnan perusteista kokouksessaan 13.6.2016.

Toimintaympäristön haasteita

Suomen talous on ollut viime vuodet vaikeassa tilanteessa. Bruttokansantuote on supistunut useana vuonna, työttömyys on kasvanut ja työttömyysjaksot pidentyneet. Talouden kasvunäkymiä heikentää teollisuuden rakennemuutoksen ohella työikäisen väestön määrän supistuminen. Väestön ikääntymisestä johtuva eläke-, terveydenhuollon ja pitkäaikaishoidon menojen kasvu aiheuttaa pysyvän haasteen julkisen talouden tasapainottamiselle. Valtiovarainministeriön arvion mukaan Suomen talous kasvaa kuluvana vuonna 0,9 % edellisvuoteen verrattuna, vuosien 2017 ja 2018 kasvuksi ennustetaan 1,2 %. Myös kuntatalouden näkymät ovat vaikeat. Palvelutarvetta kasvattaa väestön ikärakenteen muutos, lisääntynyt maahanmuutto ja heikko työmarkkinatilanne. Tulojen kehitys puolestaan on jäämässä vaikeaksi hitaan talouskasvun vuoksi. Menopaineista huolimatta kunnat ovat kuitenkin tehostaneet toimintaansa ja onnistuneet hillitsemään viime vuosina toimintamenojen kasvua. (VM, Julkisen talouden suunnitelma vuosille 2017 - 2020.)

Hallitus pyrkii tasapainottamaan julkista taloutta useilla toimenpiteillä, jotka ajoittuvat sekä kuluvalle vaalikaudelle että pidemmälle aikavälille. Sosiaali- ja terveystaloutta järjestämistä vastuu siirtämisellä kunnilta maakunnille vuoden 2019 alussa tavoitteellaan merkittäviä julkisen talouden säästöjä. Uudistuksen tavoitteena on kuroa umpeen lähes kolmannes eli noin 3 mrd. euroa julkisen talouden laskennallisesta kestävyysvajeesta. Lisäksi tavoitteena on kuntien tehtäviä ja velvoitteita karsimalla pienentää kuntien menoja miljardilla eurolla vuoden 2019 tasossa; toistaiseksi kuntien velvoitteiden vähentäminen on kuitenkin osoittautunut haasteelliseksi. Hallitusohjelman mukaan kunnille ei myöskään anneta uusia, kuntataloutta pysyvästi heikentäviä lakisääteisiä tehtäviä tai velvoitteita tai niiden laajennuksia. (Kuntatalousohjelma 2017 - 2020)

Vantaan väestömuutokset vaikuttavat Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollossa kaikkien tulosalueiden palvelujen kysyntään. Väestömuutokset ja kustannustason nousu aiheuttavat Vantaan vuosittain noin kolmen prosentin kasvupaineen. Väestönkasvu on Vantaalla ollut ennakoituakin nopeampaa. Viime vuonna väestö kasvoi noin 3 800 asukkaalla ennustetun noin 2800 sijasta, ja yhtä suurta kasvua ennakoitaan kuluvalle vuodelle. Yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa vuosittain noin 660:llä. Työllisyystilanteen jatkuva heikentyminen heijastuu mm. toimeentulotuen, terveysasemapaikojen ja lastensuojelun tarpeeseen. Esimerkiksi vuonna 2015 toimeentulotukea saaneissa perheissä asui 6 250 eri lasta. Kasvaneiden turvapaikanhakijamäärien vaikutuksia Vantaaseen ja palvelutarpeisiin ei tarkkaan tiedetä.

Sosiaali- ja terveystoimi on toiminut pitkäjänteisesti talouden reunaehtojen ja kuntalaisten palvelutarpeiden yhteensovittamiseksi. Palvelurakenteita on kevennetty ja palveluprosessien tuottavuutta jatkuvasti parannettu. Palvelutuotanto on osoittautunut suurten kuntien vertailuissa kustannustehokkaaksi samalla kun palvelujen asiakastytyytyväisyys on ollut hyvä. Digitalisaation edistäminen on yksi keino lisätä toiminnan tuottavuutta. Sähköiset ratkaisut eivät aina etene kivuttomasti, ja niiden tuottavuuspotentiaali realisoituu vasta toimintatapojen muuttuessa. Toimintaympäristön uudistuksista huolimatta sosiaali- ja terveydenhuolto nojaa osaavan, mittavan henkilökunnan työpanokseen. Jotta toimiala onnistuu vaativassa palvelutehtävässään myös jatkossa, henkilökunnan työhyvinvointi on varmistettava ja kriittisten ammattiryhmien rekrytoinnissa onnistuttava.

Kehys

Kaupunginhallituksen 6.6.2016 antama kehyksen tulot ovat 50,033 M€, menot 658,112 M€ ja toimintakate 608,079 M€.

Toimialan strategiset linjaukset

Kaupunginhallituksen hyväksymien taloussuunnitelman 2017 - 2020 laadintaohjeiden mukaan talousarviovalmistelun pohjana ovat valtuustokauden strategia, kesällä 2015 hyväksytty strategian väliarviointi sekä talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma ja siihen vuosille 2015 - 2017 laaditut jatkotoimenpiteet. Lisäksi laadinnassa tulee huomioida talousarvion 2015 toteutuminen sekä realistinen vuoden 2016 käyttösuunnitelman toteumaennuste, päätetyt ja tiedossa olevat lainsäädännölliset, organisatoriset ja toiminnalliset muutokset sekä kaupunginhallituksen kehyspäätös 6.6.2016.

Sosiaali- ja terveystoimi valmistelee talousarviovuoden strategiansa ottaen osaltaan huomioon kansalliset ja kaupunkitason tavoitteet ja velvoitteet sekä muut keskeiset toimintaympäristöstä esiin nousevat toimialatasoista tavoitteenasettamista edellyttävät haasteet. Tulosalueet jalkauttavat strategiset linjaukset omille tuloskorteilleen käyttösuunnitelman laadinnan yhteydessä.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma (jäljempänä TVO) hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 18.6.2012 § 13. Ohjelma sisältää suunnitelman tavoitteellisesta käyttötalouden kehityksestä vuosille 2013–2016 sekä tavoitteellisesta investointitasosta kymmenelle vuodelle. Keväällä 2015 valmisteltiin TVO:n jatkotoimenpiteet vuosille 2015–2017 jotka hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 15.6.2015. TVO:n jatkotoimenpiteet sisällytetään vuoden 2017 kehykseen ja talousarvioesitykseen. Toimiala jatkaa TVO:n mukaista taloudenpitoa ja toimenpiteitä erityisesti tuottavuuden jatkuvaan paranemiseen pyrkien. Yhdistettynä väestö- ja kustannustason muutoksiin tämä tarkoittaa käytännössä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan osalta noin 1 %:n toiminnan tehostamista talousarviovuonna 2017.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.6.2016 § 7

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään käydä lähetekeskustelu vuoden 2017 talousarvion ja vuosien 2017 - 2020 taloussuunnitelman laadinnan perusteista.

Päätös:

Käytiin lähetekeskustelu vuoden 2017 talousarvion ja vuosien 2017 - 2020 taloussuunnitelman laadinnan perusteista.

Täytäntöönpano: -

Muutoksenhakuohje: 5. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Talous- ja hallintojohtaja Ari Toiva, puh. 09 8392 4290, talouspäällikkö Hanna Romu, puh. 09 8392 1038, erityisasiantuntija Marianne Juosila, puh. 09 8392 4206.

Sähköpostiosoitteet ovat muodossa etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi